

ACADEMIA ROMÂNĂ
COMISIA DE ISTORIE A ORAȘELOR DIN ROMÂNIA



INFORMAȚII PRIVIND
ISTORIA ORAȘELOR

Nr. 202

Sibiu, ianuarie 2026

ACADEMIA ROMÂNĂ
Comisia de Istorie a Orașelor din România
Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Sesiunea anuală a
Comisiei de Istorie a Orașelor din România

Patrimoniul urban din România. Cercetare, protecție și
reabilitare
25–26 martie 2026, Buzău

Repere tematice

Istoria orașelor din România a fost influențată de o serie de factori care, cel puțin în ultimele două-trei secole, au produs transformări semnificative ale organizării, morfo-structurii și arhitecturii urbane. Aceste mutații au făcut obiectul studiilor specifice (istorie, geografie, urbanism, arhitectură, arheologie, cartografie etc.) prin care s-a putut, într-o oarecare măsură, să se cunoască evoluția orașelor și a arhitecturilor lor, cel puțin din perioada medievală până astăzi.

Începând cu secolul al XVIII-lea și mai ales cu secolul al XIX-lea, fenomenele care au produs schimbări importante ale habitatului urban s-au îndesit, multiplicat și au devenit din ce în ce mai grave, producând distrugerii masive, iar uneori, chiar abandonări, de mai scurtă sau lungă durată, ale orașelor. Între ele, conflictele armate, epidemiile, incendiile, cutremurele și inundațiile au avut efecte directe, dure, dar și mutațiile economice și comerciale precum și problemele sociale

au avut, deseori, consecințe nocive asupra patrimoniului urban. Dacă pentru Transilvania aceste fenomene n-au produs mari distrugerii, pentru Banat și spațiul românesc extracarpatic, ele au lăsat urme semnificative, astfel încât numărul ansamblurilor și arhitecturilor medievale este redus, majoritatea construcțiilor fiind, în cel mai bun caz, din secolul al XVIII-lea și mai ales din secolele XIX și XX. Numeroase ansambluri medievale au fost demolate rămânând doar părți din ele, iar multe arhitecturi medievale au suferit transformări stilistice specifice secolelor XVIII–XIX, dar și XX. Acestor mutații urbanistice și arhitecturale li s-a adăugat modernizarea urbanistică interbelică și sistematizarea comunistă, ultima afectând mai ales orașele din estul și sudul Carpaților.

Această situație a făcut și ea obiectul unor sesiuni ale Comisiei de Istorie a Orașelor din România precum și multor studii de echipă sau personale comunicate sau publicate, dar un bun control al realităților urbanistice, în evoluția lor, nu se poate realiza decât printr-o periodică radiografiere/scanare a situației. Rapiditatea cu care se petrec transformările în această perioadă, precum și necesitatea detectării tendințelor, obligă la acest efort științific și tehnic, în aceeași măsură în care o bună guvernare obligă la realizarea unor PUG-uri și PUZ-uri aduse periodic la zi.

Prin urmare, organizatorii propun mai jos o serie de repere tematice care ar putea fi dezbătute în cadrul sesiunii anuale a CIOR din 2026:

- Morfo-structuri urbane istorice, existente în orașe; o abordare generală adusă la zi;
- Mutații recente ale țesutului urban istoric și/sau tradițional;
- Relația dintre centrele istorice și restul orașului, între integrare și respingere;
- Problematika centrelor istorice în regulamentele de urbanism de ultimă generație și modul în care sunt administrate/aplicate;
- Arhitecturi majore istorice urbane; o radiografie a stării lor în ultimii ani;
- Arhitecturi minore istorice urbane și/sau locuirea tradițională; aspecte privind protecția și reabilitarea lor;
- Mutații ale contextului arhitecturilor majore istorice urbane;
- Arhitectura industrială cu valoare istorică și/sau arhitecturală; protecție/reabilitare versus abandon și demolare;
- Arhitectura urbană modernă (sec. XX), cartare și protecție;
- Elemente de bună practică privind intervențiile recente în habitatul istoric;
- Intervenții neconforme asupra clădirilor istorice sau tradiționale urbane, cauze și posibile soluții corective;
- Problematika cercetării și punerii în valoare/integrării siturilor arheologice urbane;
- Studii și cercetări recente referitoare la arhitectura istorică urbană;
- Propuneri de aplicare a acestui tip de cercetare în documentațiile de urbanism și/sau politicile urbane actuale;
- Preocupări privind protecția patrimoniului urban în diferite perioade istorice;
- Surse și metode noi de cercetare a patrimoniului urban din România.

Tema generală și aceste repere sunt adaptate atât necesităților reale ale cercetării și administrării patrimoniului urban, cât și contextului în care se va desfășura sesiunea CIOR din acest an, în sensul că Primăria Buzăului este foarte interesată de punerea în evidență și protecția acestui patrimoniu, în vederea restaurării și integrării urbane. De asemenea, reperele nu sunt restrictive, tema fiind suficient de generoasă pentru a permite și alte abordări socotite oportune și utile ideii de administrare responsabilă a acestui patrimoniu.

Cele mai bune lucrări vor fi publicate în revista „Historia Urbana” (indexată BDI și evaluată în categoria B CNCS).

Tudor Octavian Gheorghiu

DATELE DE ÎNSCRIERE LA SESIUNE

Pentru înscrierea la sesiune, vă rugăm să ne trimiteți titlul comunicării, însoțit de un rezumat de maximum **250 de cuvinte**, până la data de **20 februarie 2026**. Înscrierile pot fi trimise prin e-mail la adresele *nicolaescu@icsusib.ro* și *iacob@icsusib.ro* și trebuie să conțină numele și prenumele, titlul științific, instituția unde își desfășoară activitatea autorul, numărul de telefon și adresa de e-mail ale autorului comunicării. Timpul alocat susținerii unei comunicări este de circa **20 de minute**.

PROCES-VERBAL încheiat în ședința Comitetului Comisiei de Istorie a Orașelor din România, Sibiu (online), 22 ianuarie 2026, orele 16,30–18,00

Sunt prezenți următorii membri ai Comitetului CIOR: Iosif Marin Balog, Liliana Cazacu, Vasile Ciobanu, Julia Derzsi, Daniel Dumitran, Teodor Octavian Gheorghiu, Dan Dumitru Iacob, Alexandru Nicolaescu, Laurențiu Rădvan, Enikő Rűsz-Fogarasi și Anda-Lucia Spănu.

Dan Dumitru Iacob, președintele CIOR, propune ordinea de zi a ședinței Comitetului CIOR:

1. Organizarea sesiunii CIOR din 2026.
2. Aprobarea noilor înscrieri în CIOR.
3. Situația financiară a CIOR și a Asociației „Civitas Nostra”.
4. Situația revistei „Historia Urbana”.
5. Diverse.

1. Prezentarea și adoptarea ordinii de zi a ședinței Comitetului CIOR

Ordinea de zi a fost aprobată în unanimitate.

2. Organizarea sesiunii CIOR din 2026

Președintele CIOR deschide discuția despre sesiunea CIOR din 2026, mulțumindu-i dlui Balog pentru punerea la dispoziție a licenței de comunicare online, apoi îl roagă pe dl Gheorghiu să detalieze situația legată de posibilitatea organizării sesiunii la Buzău. Dl Gheorghiu prezintă o propunere venită din partea Primăriei Municipiului Buzău, primarul dorind realizarea unei sesiuni științifice despre care a discutat și cu domnul academician Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Române. Propunerea vizează organizarea unei sesiuni la Buzău în a doua jumătate a lunii martie 2026, cu tema „Patrimoniul urban din România: cercetare, protecție și reabilitare”. Primăria Buzău

ar asigura cazarea, masa și logistica necesară. Dl Gheorghiu subliniază că prezența unor membri ai conducerii Academiei Române ar conferi vizibilitate și importanță manifestării.

Dl Iacob întreabă despre numărul de participanți care ar putea fi găzduiți. Dl Gheorghiu estimează aproximativ 20 de participanți, menționând că primăria va pune la dispoziție fondurile necesare și că, probabil, la manifestare vor participa și persoane importante din conducerea Academiei.

Dl Iacob apreciază deschiderea pentru astfel de colaborări cu autoritățile locale, însă subliniază că termenul este foarte scurt (aproximativ o lună și jumătate), reprezentând astfel un impediment pentru unii membri ai CIOR care ar putea să participe. Dl Rădvan intervine și subliniază că termenul este foarte scurt, motiv pentru care nu este sigur că poate participa, chiar dacă ar avea un subiect care ar fi putut fi prezentat. Speră însă ca ceilalți colegi să poată participa și îi mulțumește dl Gheorghiu pentru implicare. Dl Gheorghiu răspunde că o asemenea ocazie nu ar trebui pierdută și că fiecare membru are suficientă experiență și material pentru a contribui cu un subiect interesant, fără a fi necesare investigații complexe.

Dna Derzsi întreabă dacă se poate formula un apel pentru a vedea interesul membrilor. Dna Spânu sugerează că nu mai este timp pentru un apel formal și că ar trebui trimise invitații nominale persoanelor care au preocupări pe tema respectivă, dar în primul rând trebuie stabilită clar tema sesiunii.

Dl Iacob susține aprobarea temei propuse de dl Gheorghiu, „Patrimoniul urban din România: cercetare, protecție și reabilitare”, bazată pe exemple și problematizări din domeniul de interes al fiecăruia, fie istoric, arhitect sau urbanist. Nu se vor deschide șantiere noi, ci se va exploata materialul existent. Susține ideea trimiterii unui set de mesaje către colaboratorii comisiei pentru a vedea câți sunt dispuși să participe.

Dl Ciobanu spune că a verificat calendarul și identifică weekend-urile posibile din luna martie în care s-ar putea desfășura manifestarea. Dumnealui reamintește și de existența Institutului Național al Patrimoniului din București, unde sunt colegi care au colaborat cu CIOR în trecut (Bogdan Stanciu, doamna Petrescu, soții Stroe ș.a.). Dl Ciobanu subliniază că oferta este tentantă, mai ales prin prezența unor membri ai Academiei Române.

La solicitarea dlui Iacob, dl Gheorghiu menționează că va lua legătura cu cei de la Buzău pentru a stabili data exactă, care depinde de disponibilitatea dlui academician Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române.

Dl Iacob le cere celor prezenți să se pronunțe dacă sunt sau nu dispuși să participe la această sesiune, deoarece crede că vor fi probleme în ceea ce privește numărul participanților. Dl Dumitran consideră că tema este extrem de interesantă și necesară și că, deși perioada de înscriere este scurtă, este de părere că poate găsi și alți doritori de a participa.

Dna Spânu sugerează ca sesiunea să fie programată joi-vineri sau vineri-sâmbătă, nu în weekend. Își mai manifestă interesul pentru participare d-nii Gheorghiu, Iacob, Rădvan și dna Spânu. Dna Cazacu precizează că pentru dânsa ar fi posibilă participarea doar în weekend, având și o comunicare care se încadrează în temă. Dl Balog menționează că ar fi dispus să participe, și informează că în data de 4 aprilie va avea loc Adunarea Generală a Academiei Române, când vor fi organizate alegerile pentru noua conducere. Dl Rădvan sugerează identificarea unor colegi arhitecți prin intermediul d-lor Gheorghiu și Popescu, care ar putea contribui la buna desfășurare a sesiunii.

Dl Iacob concluzionează că există deschidere din partea membrilor Comitetului pentru organizarea sesiunii anuale a CIOR la Buzău și îl roagă pe dl Gheorghiu să transmită la Buzău această disponibilitate, cu preferința pentru organizarea în weekend. Se va păstra legătura pentru

stabilirea datelor precise. Tema propusă și desfășurarea sesiunii anuale a CIOR din anul 2026 este agreată și votată de toți cei prezenți. Se trece apoi la punctul următor.

3. Aprobarea noilor înscrieri în CIOR

Președintele CIOR prezintă cele trei cereri de înscriere primite de la ultima Adunare generală până în prezent: Bianca Cristina Gomboș, Maria Alexandra Pantea și Sebastian Dragoș Bunghez. După prezentarea, de către dl Iacob, a profilului personal și a preocupărilor științifice ale candidaților, toate cele trei înscrieri au fost aprobate în unanimitate de membrii Comitetului CIOR prezenți. Dl Iacob încurajează membrii Comitetului să atragă noi membri în CIOR, în special tineri cercetători interesați și implicați.

4. Situația financiară a CIOR și a Asociației „Civitas Nostra”

La acest punct, dl Iacob, președintele CIOR, a prezentat informații despre situația financiară la zi. În conturile Asociației „Civitas Nostra” sunt 35.644 de lei. D-lui subliniază că anul trecut 35 de membri și-au plătit cotizațiile, din totalul celor 128 de membri ai CIOR, remarcându-se numărul însemnat de restanțieri pe anul 2025. Au fost plătite și 8 cotizații pe anul 2026. Din fondurile existente, suma de 1.000 de lei anual este reprezentată de costurile administrării asociației, iar aproximativ 2.000 de lei sunt cheltuiți anual pentru tiparul revistei „Historia Urbana”, specificând faptul că sumele cheltuite anual sunt mai mari decât încasările. Din acest motiv solicită atragerea donațiilor, precum și redirecționarea impozitului pe venit de 3.5%, în limita posibilităților, spre CIOR. Mai multe aspecte financiare urmează să fie discutate, în detaliu, la o ședință ulterioară a Comitetului sau la Adunarea generală a CIOR din 2026.

5. Situația revistei „Historia Urbana”

Dl Iacob solicită membrilor CIOR acceptul pentru a retrage din fondurile Asociației „Civitas Nostra” suma necesară pentru acoperirea cheltuielilor de tipar al numărului pe anul 2025 al revistei „Historia Urbana”. Toți cei prezenți sunt de acord. Explică întârzierea apariției numărului prin retragerea unor autori și necesitatea găsirii altor contribuitori. De asemenea, menționează că procesul editorial este laborios, iar specificul revistei (multe planuri și imagini) necesită timp suplimentar pentru prelucrare tehnică. Președintele CIOR îi roagă pe membrii Comitetului ca, pe viitor să contribuie cu recenzii, note bibliografice și prezentări ale activităților științifice, inclusiv manifestări, expoziții sau simpozioane pe teme de istorie urbană. De asemenea, sunt binevenite prezentări ale lucrărilor apărute în străinătate pe teme de istorie urbană. Îi informează pe cei prezenți că pentru numărul din anul 2026 al „Historiei Urbane” mai pot fi trimise, până la finalul lunii martie, cel mult trei studii de maxim 20 de pagini, pentru a ne încadra în numărul maxim de pagini alocate revistei de Editura Academiei Române. Dna Rűsz-Fogarasi anunță că are un studiu pregătit și intenționează să-l trimită pentru publicare în „Historia Urbana”.

Dl Iacob prezintă cuprinsul numărului pe anul 2025 al revistei „Historia Urbana”, care cuprinde 14 studii, opt recenzii și note bibliografice, precum și două articole despre viața științifică (prezentările sesiunii CIOR de anul trecut și a conferinței Comisiei Internaționale pentru Istoria Orașelor de la Ljubljana).

6. Diverse

La acest punct, dl Iacob anunță că în anul 2027 se încheie mandatul actualei conduceri și va fi necesară organizarea alegerilor pentru Comitetul și președintele CIOR. Dumnealui își exprimă intenția de a nu mai candida pentru un nou mandat, considerând că două mandate sunt suficiente și

că acesta este un mecanism democratic care trebuie respectat. Astfel, membrii Comitetului sunt rugați să se gândească din timp la potențialii succesori și la o nouă formulă de conducere. Dl Iacob reamintește că, potrivit statutului CIOR, președintele poate fi ales dintre membrii Comisiei care rezidează în alte localități din țară, însă un vicepreședinte ar trebui să fie din Sibiu, unde se află sediul Comisiei, arhiva și fondurile. Această prevedere poate fi modificată, dacă este cazul.

Nemaifiind alte intervenții, dl Iacob mulțumește participanților și declară închise lucrările Comitetului.

A consemnat *Alexandru Nicolaescu*

Informare

Vă informăm că plata cotizației de membru al CIOR, în cuantum de **50 de lei pe an**, poate fi virată în contul **Asociației Civitas Nostra. Societate pentru Studiul Istoriei Orașelor**, deschis la Banca Transilvania, **IBAN: RO66BTRLRONCRT0590772701**. Cu acest prilej, vă aducem la cunoștință faptul că plata taxelor bancare trebuie suportată de deponent, altfel suma cotizației transferată în contul Asociației va fi diminuată ca urmare a perceperii taxelor interbancare.

Romanian Academy

Commission for the History of Towns in Romania

INFORMATION ABOUT URBAN HISTORY

Summary

The current edition of the Newsletter includes thematic benchmarks for the annual Session of the Commission (Buzău, March 25–26, 2026) on the topic “The urban heritage of Romania. Research, protection, and rehabilitation”, along with the registration forms for participants submitting papers (deadline February 20th, 2026) and the minutes of the Committee Meeting of the Commission for the History of Towns in Romania, held in Sibiu (online) on January 22nd, 2026.

Rumänische Akademie

Kommission für Städtegeschichte Rumäniens

STÄDTEGESCHICHTLICHE INFORMATIONEN

Resümee

Die vorliegende Ausgabe des Informationsblattes enthält die thematischen Anhaltspunkte der Jahrestagung der Kommission (Buzău, 25.–26. März 2026) zum Thema „Das städtische Kulturerbe Rumäniens. Forschung, Schutz und Sanierung“ sowie das Anmeldeformular für Teilnehmer mit Beiträgen (Frist: 20. Februar 2026), das Protokoll der Kommission für Städtegeschichte Rumäniens, das am 22. Januar 2026 in Sibiu/Hermannstadt stattgefunden hat (online).

Comisia de Istorie a Orașelor din România
Bulevardul Victoriei 40, RO – 550024 Sibiu, tel: 0040 269 212604, fax: 0040 269 216605
www.icsusib.ro; nicolaescu@icsusib.ro

Asociația Civitas Nostra
IBAN: **RO66BTRLRONCRT0590772701**

ISSN 2284 – 502X, ISSN – L = 1224 – 2853

Redactor: Alexandru Nicolaescu